

30 dn., četrt leta 16 dn. izven jugoslovije.
Celo leto 120 dn. Inzerati ali oznanila se
zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem
inzeriranju primeren popust. Upravništvo
sprejema naročilno, inzerate in reklamacije.

Telefon interurban št. 113

RAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru.
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.

Nezaprite reklamacije so poštnine proste.
Telefon interurban št. 113.

139. števil.

Maribor, dne 5. decembra 1928.

Letnik XV.

Razkošje in zločin.

Zagreb ima že nad teden dni velikansko senzacijo s procesom Paskijević—Thierry. Ta dva mladeniča iz takozvanega boljšega in visokega društva sta obdolžena roparskega umora. V gozd zagrebske okolice sta namreč zvabila dvojico zagrebskih švercerjev nekega Jeličiča in Kanajeta, ju v gozdu zavratno umorila ter se polastila večje količine srebrnih kron, s katerimi je veržil umorjeni Jeličič. Zavratni roparski umor je že dokazan kot delo obeh obtoženih, samo to se ne ve, ali je glavni zločinec Paskijević ali pa njegov soobtoženik. Paskijević je pred razpravo že šestkrat menjal svoje izkaze, sedaj na razpravi pa izpoveduje tako, kot da bi on v nekaki omamljenosti izvršil zločin. Trdi, da je ustrelil Jeličiča, a noče ničesar vedeti s tem, kako je Thierry končal s Kanajetom.

Za razpravo vlada — kakor rečeno v zagrebski publici veliko zanimanje. Listi prinašajo s slikami obširna poročila o razpravi in svet se kar tere v razpravno dvorano. Obtoženca sta mladoletna in sicer ima Paskijević kakih 18 let, njegov soobtoženec je pa nekaj starejši. Ker sta bila poprej stalna gosta zagrebskih kavarn in promenad, vedno nališana in elegantna od glave do pet, imata še sedaj med zagrebskimi lahkoživci in zlasti še med ženskami mnogo simpatij kot »feš« dečka. Še sedaj, ko jih vodijo iz zapor v razpravno dvorano, si prizadevata, da s svojo zunanostjo in nastopom kolikor mogoče dobro vplivata na gledalce. Oba napravljata vtis blaziranosti in zlasti Paskijević govori tako, da se ne da presoditi, ali so njegove besede skrajni cinizem ali pa izraz gosposke domišljavosti in oholosti. Ko govori o svojih odnošajih do roditeljev, mirno pripoveduje, da očeta ni maral, ker mu ni hotel dajati več kot 8000 kron »tašengelda« na mesec. Ko se med zaslišanjem sproži tudi to, da je imel stotisoč kron ter jih hitro potrošil, se Paskijević ravnodušno odreže: »Pa kaj to, stotisoč kron danes itak ni nobeden denar.«

Človeka silno dirne moralna depravacija teh mladeničev in težko se najde odgovor, odkod pravzaprav izhaja. Gotovo je samo tole: V otroških letih jih je začel začetek vojne. Od tedaj je vedno bolj popuščala disciplina in kontrola hiše, šole in družbe. Besni vihar je vse zgrabil in vrgel na ulico. Tu so živeli in rastle ter videli povsod samo surovost in nasilje. V najlepših letih rane mladosti so pa dočakali konec vojne. Tedaj je zopet drugi vihar prevračal družbo in njeno naziranje. Brezuma, divja tekma za bogastvom pod vsako ceno, je obsedla ljudi ter spravila najslabšo sodrgo na površje in žalibog tudi do nekega ugleda. Denar in razkošje je v povojni dobi ideal vseh ljudi slabe moralne kvalifikacije in ker se današnja družba tako silno klanja bogastvu in sijaju, je razumljivo, da je poštenost in skromnost vedno nižja v kurzu.

Oba obtoženca izpovedujeta, da je njima bila šola deveta briga in da ste se največ bavila z orožjem, športom in flirtom. Od doma dobro založena z denarjem, sta se vdajala vedno večjemu razkošju in sta seveda vedno več potrebovala. Gotovo sta opazila, da zločinska pota dandanes niso preveč nevarna in da ima tudi pravica dvojni obraz napram gosposkemu in pa napram revnemu zločincu. Gotovo sta opazila, kako se bogate lopove tolerira, ali pa vsaj lepo z njimi postopa, dočim se kakaga tatu iz lakote pod bajonetom in batino tira v zapore.

Če čitamo poročila iz razpravne dvorane, dobimo nehoti vtis, da se res z nekako posebno obzirnostjo postopa napram obtoženim in da bi atmosfera sodne dvorane izgledala čisto drugače, če bi na obtožni klopi sedeli ljudje iz takozvanih nizkih slojev. Paskijević vsak čas pravi, kako je truden, kako ga »gnjavijo« in predsednik vedno po njegovi želji narekuje odmor ali pa prelaga razpravo. Obtoženca spadata sicer pred mladinsko sodišče, a ni treba spominjati na to, da je že mnogo mladinskih obtožencev in zločincev prešlo skozi zagrebsko sodno dvorano brez vsake sence kake obzirnosti, ker je že tako uvedeno, da se kriminalnim tipom od spodaj ne naklanja nobene obzirnosti in da le gosposka preteklost ustvarja senzacionalne in temeljitega proučevanja vredne pojave.

V karakteristiko današnje dobe glede mnenja in presojanja visoko in nizkostoječih ljudi nam lahko služi tudi strašen zločin ruskega begunca Prohodčenkova v Novem Sadu. Ta je — kakor znano — postrelil v nekem lokalu celo glasbeno kapelo, ker jo je sumnil, da mu zapeljuje ženo. Z zadnjo kroglo je morilec tudi samega sebe obsodil. Komaj je bilo iznešeno iz bučnega nočnega lokala poleg njega še sedem drugih žrtev, od katerih so štirje že umrli, se že oglašajo razni zagovorniki tega pokolja. Neki ruski polkovnik v Novem Sadu sedaj pripoveduje na samem torišču krvavega zločina, da je Prohodčenkova čisto prav ravnal, da mu je on za to delo še revolver posodil in da to delo odobrava, ker Prohodčenkova kot oficir, kot plemič in kot kozak ni mogel drugače ravnati. Kje drugje bi tega polkovnika za prli, pri nas pa on nemoteno daje take izjave ter si pri-

dobiva celo somišljenike. Preiskava novosadskega zločina je razkrila morilčevo preteklost in tudi tu se vidi, da je vir njegove nasilne strasti razkošno in razuzdano življenje. Bil je sin ruskega veleindustrija. Pod caristično Rusijo se je pretakalo njegovo življenje iz ene orgije v drugo in navzel se je toliko nasilne ideologije, da je ob neki priliki ubil tudi svojega očeta. Poslali so ga v Sibirijo, vojna pa mu je prinesla zopet svobodo in potem je užival nove orgije kot oficir rusko-carske in pozneje Denikinove vojske. S krahom bele soldateske je zanj prenehalo razkošje, z drugimi kozaki oficirji se je v Novem Sadu preživljal kot muzikant, na udobno in razkošno življenje sicer ni bilo več upanja, v razkošju rojene strasti so pa le ostale in prišle tudi do izbruha.

Primerov in dokazov, da razkošje vzgaja zločince, bi lahko še več navedli, a ni potrebno, ker se to že dovolj vidi na zagrebskem procesu in pa na krvavem zločinu v Novem Sadu. Če se hoče današnja družba zavežati izhajajo iz udobnega življenja in pri katerih socialna beda ni igrala nobene vloge.

Politični položaj.

Velesrbski režim in od povodnje ogroženo ljudstvo. Radi ogromne škode, ki jo dela povodenj v Sloveniji in Hrvatski, je storil v skupščini Jugoslovanski klub nujne predloge o podporah oškodovanemu prebivalstvu. Že med branjem predloga se je pričelo med Pašičem in ostalimi ministri posvetovanje, čigar rezultat je bila izjava predsednika Jovanovića, da prekine sejo za 10 minut, češ, da to želi finančni minister, da se točneje seznani s predlogom. To proučevanje je bilo seveda samo izgovor, kajti potem, ko se je seja nadaljevala, je v imenu vlade minister za javna dela Uzunović izjavil, da vlada ni za nujnost, češ, da je potrebno prej na licu mesta izvesti pregled, da se točno ugotovi visokost škode. (Medklici iz Jugoslovanskega kluba: Hočete zopet komisije z mastnimi dnevnici!) — Nato se je prešlo na glasovanje, ki je bilo zelo zanimivo. Predsednik Jovanović je namreč odredil glasovanje z vstajanjem in je dejal: »Kdor je za predlog, naj sedi, kdor je proti, naj vstane!« Večina narodne skupščine je obsedela, ali kljub temu je predsednik Jovanović izjavil, da je večina predlog odbila. Po tej izjavi nastane v parlamentu velikanski vihar protestov. Poslanci Jugoslovanskega kluba protigitirajo proti temu, češ, da je večina predlog sprejela. Predsednik Jovanović se izgovarja in izjavlja, da je čisto lahko mogoče, da se je motil in da odreja ponovno glasovanje. Med velikanskim nemir, ki so ga povzročili klici iz opozicije, da je nujnost predloga že itak sprejeta, se je izvršilo glasovanje tako, da so proti glasovali z radikali tudi Nemci in Džemijetovci. Poslanci Jugoslovanskega kluba so pri tem klicali Nemcem, naj ne tajiijo pozneje zopet svojega sramotnega dela. Padali so medklici: »Sramota!« »Fej!« — »Za vse lumparije imate milijone, a za reveže, ko so trpeli po strašni povodnji, nimate denarja.« — Poslanec Zebot: »Škandal! Korupcionistom mečete milijarde! To je lopovščina! Za kano ne imate milijone! Dajte nam naš denar nazaj, pa si bomo sami dovolj in hitro pomagali! Mi ne rabimo vaše miloščine!« — Nemir postaja vedno večji. Poslanci se prerekajo, tolčejo po klopih, tako da ni mogoče razumeti niti besede. Pašič in drugi ministri se nervozno premikajo na svojih klopih, predsednik neprestano zvoni, polne galerije z napetostjo pričakujejo izida. Predsednik ponovno skuša nadaljevati sejo, a je ves njegov trud zamanj in zato končno prekine sejo.

Predlog o podporah se proučuje danes. Po rabuki so se ministri malo streznili ter uvideli, da je vlada doživela veliko blamažo in da tudi radikalom ne kaže, brezobzirno odrekati pomoč. Na sejo klubovnih šefov so poslali posebnega parlamentarca, da se pogaja za kompromis. Opozicija je zahtevala, naj se sprejme predlog Jugoslov. kluba in vlada je pristala na to, da se ta predlog na današnji seji prouči. Predlog je stavljen na 20 milijonov dinarjev, vlada pa misli takoj dati samo 1 milijon.

Tajna diplomacija. Poslanik v Parizu, znani vnati oboževalec nekdanjega ruskega carizma Spalajković se je nenadoma pojavil v Beogradu, ko se je začela naglašati potreba po vzpostavitvi normalnih odnošajev z Rusijo. Kakor ruski monarhisti, tako je tudi Spalajković pri raznih državnih intervencijah proti temu. Njegov prihod je gotovo imel še drugo ozadje. Nazaj v Pariz je odpotoval z njim tudi kralj. Po Beogradu so od ene strani skušali dobiti temu kraljevemu potovanju čisto privatni značaj nekega zdravniškega obiska, v raznih političnih krogih se pa z vso gotovostjo trdi, da je povod potovanja zunanje-politična zadeva.

Nemarnost vlade. V parlamentu so ugotovili, da vlada nima pripravljenih nobenih predlogov za dnevni red bodočih sej. Opozicija je proti nemarnosti protesti-

rala ter zahtevala, naj vlada odstopi, če ne misli voditi državnih poslov.

Počasno likvidiranje ministrstva za socialno politiko. Pri razpravi o proračunu ministrstva za socialno politiko je poslanec Pušenjak protestiral proti znižanju tega proračuna za 15 milijonov dinarjev, kar pomeni počasno likvidacijo tega ministrstva. Govornik je za to, da se ukine manj važno ministrstvo za narodno zdravje, ki ima mnogo manjši delokrog. Četudi se načinu, kako postopa vlada z invalidi, ki ne upoštevata danih obljub in reducira v Ljubljani invalide-uradnike. Proti take-mu zapostavljanju invalidov najodločnejše protestira. Biča nastopanje dr. Goršiča, čigar politično kameleonstvo in afere opisuje; zahteva strogo preiskavo proti dr. Goršiču in popoln odpust iz službe brez pokojnine. — Slika veliko ogorčenje invalidov v Sloveniji, ki so pripravljeni vse storiti za obrambo svojih pravic. Govornik zahteva pojasnila glede prehrane pasivnih krajev, katero je vodil dr. Žerjav in glede katere v ministrstvu samem priznajo popoln fiasko ter pravijo, da bo treba mnogo časa in truda, da se dožene, kje je denar, oziroma blago. Ako bo ministrstvo v bodoče tako skrbelo za prehrano pasivnih krajev, kakor je to storil dr. Žerjav, je boljše, da se taka akcija opusti. Poslanec Pušenjak se zavzema za to, da se znatno zniža cena koruze, posebno za obmejno prebivalstvo v okraju Marenberg. Vpraša za pojasnilo glede izseljeniškega komisarijata v Ameriki in zahteva končno izplačilo dolžne subvencije za pokojninski zavod v Ljubljani in povišanje te podpore radi padca dinarja.

Po svetu.

Fašisti proti Nittiju. Bivšega italijanskega državnika Francesco Nitti-ja, ki je spisal svetoznano knjigo »Evropa brez miru«, napadajo že dalje časa fašistovski listi, fašistovska mladina, zlasti študenti so pa zadnjič tudi s kamenjem naskočili njegovo vilo ter jo precej demolirali. Fašistovski listi Nittiju najbolj zamerijo, ker je v nekem članku za list »New-Jork America« pisal, da je tudi Italija zakrivila vojno in da mora tudi ona nositi veliko odgovornost. Fašisti trdijo po svojih listih, da je Italija iz čisto humanih vzrokov in razlogov stopila v vojno in da je Nitti veleizdajalec ker to oporeka ter zlasti še sedaj škoduje Italiji, ko se trudi za znižanje vojnih dolgov.

Rumunska nevesta na sofijemskem dvoru. Razni listi so začeli zopet poročati, da se bolgarski kralj vendarle ženi v Bukareštu in da je njegova nevesta najmlajša hčer rumunskega kralja Ileana. K rumunski agitaciji za zaveznitvo z Bolgarijo dobro pristojata tudi taka zaročja.

Nova nemška vlada, katero je sestavil novi kancler dr. Marx iz centra in demokratov, tudi nima obstan-ka vsled ostre opozicije desničarjev in nacionalistov. Kancler dr. Marx ima baje od državnega predsednika že pooblastilo za razpust parlamenta, kar bi se izvedlo, če ne prodre pooblastilni zakon, ki bo vnovič predložen v malo spremenjeni obliki. Besedilo pooblastilnega zakona je sledeče: 1. Državna vlada se poblašča, da izda vse odredbe, ki jih smatra za ozirom na nevarni položaj v katerem se nahaja država in ljudstvo, za potrebne in nujne. Vendar pa odredbe proti dobičkom državne ustave niso dovoljene. Izdane odredbe se morajo takoj dati na znanje državnemu zboru in državnemu svetu. Ukiniti se morajo takoj, ako to zahteva državni zbor pri dveh glasovanjih, med katerima mora biti doba najmanj enega tedna. 2. Zakon stopi v veljavo z dnevom objave in izgubi svojo veljavo dne 15. februarja 1924.

Renski separatisti. Pokret za odcepitev Porenja od Nemčije in ustanovitev samostojne republike pod francoskim varstvom se razbija. Voditelja Mathes in Dorthen sta se skregala radi oblastne kompetence, ki je pa itak s celo porensko vlado francosko delo in navadna igra temnih elementov, ki hočejo izkoristiti sedanje čase. Med te temne elemente spadata tudi voditelja. Eden je bil poprej agent, žurnalista, tudi špijon in prišel že večkrat s paragrafi v konflikt, drugi pa spada med nesolidne podjetne kroge. Separatistično gibanje zanimivo opisuje poročevalec »Morgen«-a, ki se je še pretečeni teden mudil v Bonnu. Ko se stemni, je mesto, kakor izumrlo. Pred črnci, ki so zlasti ženskam nevarni, si ne upa nihče na ulice. Naenkrat primaršira cela oborožena kolona v spremstvu francoskih žandarjev. Po večini sami mladi fantje z vojaškimi čepicami, drugače pa civilno oblečeni z belimi trakovi z zeleno-belo-rdečimi znaki na rokavih. To so separatisti, ki so prišli zavzemati mesto, kar pri mrtvih ulicah seveda ni nobena umetnost. S pomočjo Francozov se lahko vsako noč »osvoji in zase« kako mesto od pešice separatistov. Ko napoči dan, so separatisti že gospodarji položaja. Mestno hišo imajo zasedeni in oboroženi se podijo po ulicah. Po trgovinah rekvirirajo, kar jim pride pod roko. Po par dni sedijo na rotovžu, Francozi pa stražijo, ko se pa sliši, da hočejo strokovne organizacije nastopiti proti njim, pa po-

noči zopet odmarširajo, kakor so prišli. Poprej pa se veda oplenijo in demolirajo mestno hišo. Kdo so separatisti? Po večini sodrga, ki se da dobro plačati za izdajstvo. Cele trope delamrznih elementov se vozijo v Koblenz, kjer jih Francozi zeksercirajo, oborožujejo ter predajo Mathes-Dorthensovi «vladi» kot oboroženo silo. Ljudstvo bi Smeetsove (začetnik pokreta) ljudi linčalo, — če ne bi bilo Francozov.

Povodenj v Italiji. V dne, ko je v Sloveniji divjala povodenj, so bile tudi v Italiji velike poplave. Soča je strašno narasla in razdrla skoro vse lesene mostove. V Gorenji Italiji so pa povodnji uničile cele naselbine, uničile številna tvorniška podjetja in zahtevale veliko število človeških žrtev. Najhujša nesreča se je zgodila pri jezeru Gleno, ki je umetno napravljeno z velikim nasipom, ki zapira celo dolino. Voda iz tega jezera je gnala veliko električno centralo ob vznožju nasipa. — Vsled silno narstlega jezera se je pa nasip hipoma predril in ogromna množina vode se je razlila po dolini, uničujoč pod seboj cele vasi. Pri tej priliki je prišlo ob življenje kakih 300 oseb, tri vasi in električna centrala pa so popolnoma izginile. Škoda se ceni na več sto milijonov lir. Vlada je poslala posebne vlake s celimi divizijami vojaštva, da pomagajo pri rešilni akciji.

Vezuv bruha. Vezuv, ki je dolgo časa miroval, je zadnje čase postal nemiren. Iz žrela se mu vali gost dim, ki zakriva nebo v širini več kilometrov, odprli se je par novih žrel, iz katerih frči kameeje in pepel; te dni pa je privrela iz žrela parkrat že lava. Med ljudstvom, ki stanuje v okolici ognjenika, je zavladal strah in panika. Voditelj opazovalnice na ognjeniku, profesor Malladra je izjavil da se je bati najhujšega. Radi tega so se začeli prebivalci iz bližnje gore seliti v italijenske in varnejše kraje.

Dnevne novice.

V Zrečah je v soboto, dne 8. decembra, po prvem cerkvenem opravilu občni zbor političnega društva «Straža». Na zboru govori poslanec dr. Hohnjec.

V Konjicah je v soboto, 8. decembra, popoldne po večernicah v hiši okrajne Posojilnice politični shod SLS, na katerem poroča dr. Hohnjec.

Od povodnje poškodovanim občinam. Občine, ki so trpele škodo vsled povodnji, naj takoj ocenijo škodo in naj pošljejo tozadevne uradne seznane Jugoslovanskemu klubu v Beograd. Parlamentarni odbor, ki se bo bavil s to zadevo, bo začel poslovati v najkrajšem času. Naslov: Jugoslovanski klub, Narodna skupščina, Beograd.

Gospod Pucelj je povsod, samo v zbornici ga ni! — Gospod Pucelj je kot bivši mesar in živinotrzec z nemško govedo in jugoslovanskimi prašiči, velik prijatelj potovanja po Sloveniji. Človek, ki se peha za dobičkom, pač mora potovati, ker stari pregovor pravi: čič ne da — nič! Takega kšeftarskega prepričanja je tudi gospod Pucelj in mesto, da bi bil v zbornici, pa rajši potuje okrog po Slov. Štajerskem. Potom potovanj se gospod Pucelj izogne v zbornici vsemu, kar bi znalo škodovati njegovim nekdanjim koritarskim zvezam z radikali. — Doma je seveda gospod Pucelj na jeziku velik neprijatelj od radikalne vlade naloženim bremenom, a v Beogradu se potakne kot zajec, ako gre za to, da bi moral s svojim glasom nastopiti proti svoji vladni — radikalni zlahti. Na parlamentarni seji dne 3. t. m. se je obravnaval nujni predlog za odpomoč po povodnji poškodovanim. Seve, je ob tej priliki manjkal gospod Pucelj, dasiravno je ravno njegova domovina največ trpela radi poplave. Vladna večina je po balkanski navadi odklonila predlog Jugoslovanskega kluba, da se takoj odpomore iz državne blagajne radi povodnji poškodovanim; g. Pucelj se ni hotel zameriti vladi in je rajši v tem času, ko se je obravnavalo to velevažno vprašanje v zbornici, čakal na poslušalce svojih mesarskih klobasarij v Mariboru in Mestinju. Na svojih zborovanjih je sicer tudi žel zaslužen blamažo, a s svojo parlamentarno odsotnostjo se je zameril gospodu Pašiču, ki je specialist glede prodaje nemške živine. Trgovske zveze se morajo vedno vzdrževati, ako hoče človek zaslužiti; to zna tudi gospod Pucelj in radi tega je rajši na rajži nego v parlamentu. Živinski trgovci na debelo so premeteni, posebno še, ako so se enkrat šolali v Beogradu. Tako je, g. Pucelj.

Značilna ugotovitev. Celo starosta «Narod», ki se vedno peha za napredno koncentracijo in liže klečplazno samostojnim pete, kjer le more, je ugotovil med mariborskimi vestmi, da je bilo sobotno zborovanje slabostojnih pri Gambriu v Mariboru slabo obiskano in bi bilo pričakovati večje udeležbe. «Kmet. list» bo gotovo poročal o triumfalnem zborovanju, a celo njegov stari ata «Narod» so morali konstatirati, da je bil samostojni tam tam pri Gambriu en čisto navaden fiasko, kakor so jih vajeni samo demokratije in njihova deca — samostojni.

Kaj smatra «Narod» za sramoto? «Narod» od 4. t. m. je spustil dolgo notico pod zaglavjem «Sramota». V tej notici na starostno blebetavo frazari o velikanskem pomenu državnega praznika — 1. decembra. Zna tudi prokrovati, da sadov tega dne bomo uživali mi, ki smo se ujediniili, ampak naši presrečni potomci. In sramota za celi slovenski narod pa je, se krega zmešani «Narod», ker «Slovenec» ni spomnil javnosti na globok pomen državnega praznika. «Narod» v svoji omejenosti vedno gloda in prežvekuje rodoljubne fraze, ker drugega ne zna in če nočejo drugi šepati za njim, potem pa bi naj bila to sramota. Sramota za «Narod» in za kliko, ki se zbira okrog tega lista, da ob vsaki priliki izdaja slovensko samozavest in samostojnost in nas Slovence denuncira na najpodlejši način.

Gospod Štibler, primite «Kmetijski list» za ušesa! — «Kmet. list» je tako dobro poučen (baje te napade producira sam samcati g. Pucelj), da trdi, da glede davka na poslovni promet zadrug določa sodišče. Ali ni «Kmet. listu» nič znano, kedo predpisuje davke, kedo rešuje pritožbe in kedaj šele se vlagajo pritožbe na upravno sodišče? Ali ni znano «Kmet. listu», da so pritožbe na upravno sodišče strašno drage, da male zadruge ne zmorejo teh stroškov? Gg. dopisniki naj premislijo, ali ni bolje doseči pri ministristvu, da da naročilo finančnim oblastem, da v smislu zakona ne obdavčujejo zadrug, kakor pa nastopati potem advokatov drago pot pri upravnem sodišču. Vidi se jasno, da so v krogu SKS kapitalisti, a ne praktični zadrugarji.

Portret demokratskega finančnega strokovnjaka. — Iz Celja poročajo: Pred par dnevi smo brali, da se je na političnem horizontu pojavila nova zvezda — gospod finančni strokovnjak «ravnatelj» dr. Božiča pri njegovih kupčijah, ali kakor se oficijelno zove, «ravnatelj» Zadrugne zveze g. Lesničar. Imeli smo priliko govoriti z jednim liberalcem, ki je sodeloval z Lesničarjem pri propadlem «Narodnem listu» in «Narodnem dnevniku», ki je s takim sarkazmom hčal «delovanje» Lesničarja, da bi boljše bilo, da se mož umakne iz političnega življenja in se posveti nakupu in prodaji krompirja in repe in najsibo na račun tega ali onega demokratskega prvaka. Mož je svočias tako dolgo «delal», da je izpodrinil Spindlerja in zavzel njegovo mesto, pozneje se je lotil Štiblerja in zavzel njegovo mesto, za katero ima prav dobro — vojno trgovsko kvalifikacijo, o kateri je pred leti gospod Smrtnik kot nadzornik Zveze rad govoril. Mož je silno domišljav, ob enem pa naiven, ko goni poslance SLS v vlado in jim predpisuje taktiko. Misli menda, da ima kake verižnike pred seboj, kateri tako radi sprejemajo njegove nasvete. Govoril je gospod «ravnatelj» nekaj o občinskih dokladah. Vpraša naj svoje prijatelje, mogoče g. dr. Kukovca, ki je bil nekdanj poslanec, ve, da se obč. doklade ne nahajajo v državnem proračunu, gotovo pa mu vsak davčni uradnik v Celju da pojasnila glede plačila občinskih doklad. Tako sodbodo imajo liberalci o Lesničarju. Mi pa pribijemo, da je v celjski Zvezi več posojilnic itd. iz Sav. doline, ki ne odobravajo demokratske politike in ki bodo na politično delo tega «posojilničarja» s tem odgovorile, da bodo zapustile celjsko Zvezo. Iz radikalnih krogov se propagira ustanovitev nove Zveze posojilnic in konzumov, ker uradniška zveza ne gre tako, kakor bi trebalo. Baje je že obljubljen znaten kapital, s katerim bodo vabili k sebi posojilnice in uradniške zadruge.

Velikanska slabostjona polomija v Mestinju pri Šmarjah. To vam je bil shod zadnje nedelje, 2. decembra, kakršnega Slovenija že dolgo ni videla. Po celem šmarskem in rogaškem okraju so plačani samostojni agenti trobentali na vse štiri vetrove, naj pride na shod k Smehu vse, kar leze in gre, ker pride «farbat» sam visoki gospod Pucelj, ki bo protestiral proti krivicam in davkom, katere je zakrivil tudi on, ker ni glasoval proti, ampak je tedaj zbežal iz zbornice. Mogoče so tudi obetali ljudem, da bo gospod poslanec pripeljal s seboj krave, katere bodo razdelili med najbolj verne poslušalce. Prišla je nedelja, bližala se je ura napovedanega «velikega» shoda, ki se je imel začeti ob pol 2. uri popoldne. In zares, pripeljal se je gospod Pucelj, njegov adjutant šentjurski Drogenik, šmarska garda, na čelu ji poglavar kisli in čmerni Drobne, ki bi se zapisal menda tudi samemu gromšaku, če bi prišel nad njega. Prišli so tudi samostojni pristaši iz drugih krajev. Kaj pa mislite, koliko je bilo vseh junakov? 23! beri in reci trindvajset zraven pa nekaj naših, ki so prišli, da bi ob slabem vremenu imeli nekoliko zabave, ko bodo slišali, kako bode g. Pucelj farbat svoje verne in zveste služabnike. Ko je gospod poslanec videl, da ima tako malo poslušalcev, še manj pa pristašev v dveh tako velikih okrajih, je od jeze škripal z zobmi. Toda ni še obupal. Namesto, da bi začel farbat ob pol 2. uri, je počakal na vlak iz Rogatca, češ, z vlakom se jih bode pripeljalo kot listja in trave. Med tem časom si ga je gospod minister pošteno privoščil, da bi, od vinske kapljice razgret tem hujše udaril po preklicanih klerikalcih in dr. Korošcu, kateremu pa ni vreden, da bi mu odvezal trake njegovih čevljev. — Vlak je prisopihal, pa hitro odrdrdal naprej proti lepemu Šmarju. Napeto in nemirno so čakali n gledali, koliko jih pride od postaje sem na shod. Zopet razočaranje in jeza: prišel ni nihče. sedaj so se pa ata tako razgitali in začeli tako udrihati po klerikalcih, da so celo njegovi pristaši komaj zadrževali smeh, češ, tega ti pa mi tudi ne verjamemo. Ko so ga naši vprašali, kje je bil tedaj, ko je šlo za petkratno povišanje davkov, je rekel, da je imel druge opravke. Tako gospod Pucelj, kadar gre za davke, ki nam tako pijejo kri, takrat v nimate časa biti v skupščini, ampak imate druga opravila, mogoče še kake kravje kupčije. Ta je pa zares lepa! Med resolucijami, ki ste jih predlagali, je bila tudi ta, da se Slovenija čimprej razdeli na dve oblasti. Glejte ga, Vele-srba. Zahtevali ste nadalje prosto žganjekuho. Kakšna farbarija! Saj je vendar že vsakemu lahko znano, da je to dovoljeno že od 20. novembra. Ker ste gospod Pucelj tako nesramno farbali in nas vlekli za nos, so tudi samo štirje vaši najponižnejši slugi glasovali za vaše slamnate resolucije. Tako se je torej vršil in končal samostojni shod pri Smehu v veliko blamažo Pucelja in njegovih privržencev. Čudno sploh, da je prišel gospod Pucelj na Štajersko, ko ima vendar na Kranjskem preveč dela. Gotovo ga tam tudi nobeden politično pošten in zrel človek ne mara, zvedel je pa tudi najbrže, da se pri Smehu precej po ceni in dobro je in pije. Ko se je po polomiji malo oddahnil in pokrepčal, se še ni upal nazaj peljati skozi Šmarje, da ga ne bi kdo vprašal, kako je zboroval. Še le v mraku se je vsedel v voz in naglo

kot sam škrtat sta jo z Drogenikom popihala menda v St. Jurij, kjer ju je mogoče že čakala mastna večerja, pri kateri sta oba generala brez armade tuhtala, kje bi prihodnjič zborovala in doživela novo blamažo. Drugega itak oba ne zaslužita. Torej gospod Pucelj: adijo, pa zdravi ostanite, nas pa pri miru pustite, ker smo že do grla siti samostojnih klobasarij.

VODNA KATASTROFA.

Vodna katastrofa je Slovenijo strašno zadela. Zlostno sliko nam nudijo opustošeni kraji. Izruvana drevesa, razdrte ceste in pota, podrti kozolci, odnešeni mostovi in brvi, blatne, s prodrom in peskom zasute njive, z vodo pokriti travniki, ki izgledajo, kakor velika jezera — vse to je žalostna priča nesreče, ki je zadela te kraje. Ljudstvo se obupano vrača nazaj v svoje domove ter si urejuje gospodarska poslopja, v katerih je voda uničila skoro vse pridelke. Škoda je ogromna in pomoč od države je nunjo potrebna. Na Štajerskem je največ trpela Savinjska dolina. Zlasti pri Celju je bila voda zelo velika ter je napravila mnogo škode. Mnogo so trpeli tudi prebivalci Posavja krog Brežic. Narasla Sava je mnogim uničila svinje in perutnino; živino se je posrečilo rešiti. Tu še sedaj stoji voda po poljih precej visoko.

Škoda vsled povodnji na Štajerskem se pa ne da primerjati z ona na Kranjskem. Tu je najbolj divjala Sava, ki je porušila skoro vse lesene mostove. Proga Ljubljana—Jesenice je razrušena na dveh mestih v dolžini več kilometrov, tako, da bo treba po mnenju inženirjev par tednov, predno bo zopet popravljena. Vendar je Sava še hitro padla. Zato pa voda pada na ljubljanskem barju zelo počasi. Ljudje, ki so ostali v hišah, so popolnoma odrezani od ostalega sveta. Le kdor ima čoln, se lahko oddalji od doma.

Najhujše je prizadeta Savska dolina na Hrvaškem, Od Podsuseda do Jasenovca je bila Sava razlita. V Zagrebu je prodrla in uničila nasip, ki je pred par leti stal občno poldrug milijon dinarjev in ki bi naj Zagreb varoval pred poplavami. Zagrebško predmestje, ki leži ob Savi, je še danes pod vodo. Koliko je zahtevala povodenj človeških žrtev, še ni ugotovljeno. Ljudi iz preplavljenih mestnih delov so nastanili po javnih zgradbah. Po Zagrebu zbirajo prostovoljne darove za ne srečneže. V svojem spodnjem toku je Sava močno narasla, vendar še ni prestopila bregov. Pač pa se je Donava vsled velike množine vode, ki priteka iz Save, razlila in preplavila kraje okrog Pančeva. Ljudje so svoje imetje še večinoma pravočasno rešili.

Splošno ljudje v poplavljenih krajih trdijo, da take povodnji še niso doživeli. Vzrok povodnji je bil sneg, ki se je prehitro stalil, za njim pa je padal par dni dež. Izmed večjih rek v Sloveniji je edina Drava ostala v svojem koritu. Sicer je močno narasla, toda v zadnjem trenutku je začela zopet padati in od naših obdravskih polj je bila nevarnost odstranjena.

Gradbo ceste bodo nadaljevali. Od Sv. Antona v Sl. goricah pišejo: Iz popolnoma zanesljive strani smo zvedeli, da je nadaljevanje zgradbe ceste iz Dolnje Bren-gove k Sv. Antonu zasigurano. Šentlenartski okrajni zastop je obljubil za to prepotrebno zgradbo 200 tisoč dinarjev. Da se bo to cestno delo res dogotovilo, se moramo pred vsem zahvaliti složnemu nastopu naših mož in vseh prizadetih občin, ki so pritisnile na celokupni odbor in delo se bo nadaljevalo.

Celo v šolsko prireditve rinejo strankarstvo. Iz Šmarja pri Jelšah poročajo: Preteklo nedeljo se je vršila v dvorani g. Habjana lepa prireditve šolskih otrok. Nekaj pesmic in deklamacij, prizorov ob zibelki prestolonaslednika in mična igrice. Vse je bilo lepo aranžirano in izvedeno, tako, da je imel vsak gledalec res nedvomno lep užitek od vsega. Pa enega nedostatka nikakor ne moremo in ne smemo prezreti. Vprašamo šolsko vodstvo samo tole: Čemu je bilo treba spraviti na oder Sokoliča pri prireditvi, ki ni bila sokolska, ampak šolska? Zavedati se je treba, da je bila ogromna večina gledalcev, ki niti najmanj ne simpatizira s Sokolom in čemu tedaj ta budalost? Za dečka, ki je predstavljal vojščaka, bi se menda tudi našla primerna oprava, da ne bi bilo treba seči po sokolski. Šmarčani so še vsakikrat radi obiskali šolske prireditve, a če se bodo dogajale takšne stvari, potem je šolsko vodstvo lahko uverjeno, da v bodoče ne bo drugih obiskovalcev kot tista bora peščica Sokolov. Šolske prireditve morajo biti brezbarvne.

Uzmoviča pod ključem. (Poročilo iz Mozirja). Mozirski žandarmeriji se je vendarle posrečilo, da je iztaknila dolgoletnega in pretkanega tatu. Pod vrhovno komando tega uzmoviča se je kradlo po raznih krajih kar na debelo. Oko postave je za enkrat aretiralo samo dva uzmoviča od te nevarne tatinske družbe. Aretirana glavarja tatinske družbe so naši «odlični» demokratje spretno zagovarjali, češ, da nikakor ni on v zvezi z veliko tatinsko firmo. Mozirska žandarmerija je imela veliko truda in res težavno stališče, predno se jej je posrečilo, da je dokazala tatvino. Odličen demokrat, ki je znan dopisnik «Tabora», a je kupoval ukradeno blago, še na žalost ni pod ključem. Ta «odlični» naprednjak se tudi peha za tem, da bi se povsod na prestol mozirskega župana! Gospodje demokrati, počasi: posojilo se vesel vlačila in dan plačila pride tudi za vas. Mozirsko orožništvo pozivamo, naj dobro pregleda vse sodne akte od prevrata sem in tem potom bo ugotovilo, kaj vse je kradel zgoraj omenjeni tat in kateri naprednjaki so kupovali ukradeno blago. V celih tatinskih zadevi zelo smrdi, še bolj nego gnoj ob Trnavi. Zoh za zob! Na syidenjel!

Nove zanimivosti iz Mozirja. Kakor že malodane po celem Slov. Štajerskem smo si naročili tudi mi Mozirčani dva nova bronasta zvana. Zvana sta bila dne 2. t. m. na slovesen način blagoslovaljena in dvignjena v

zvonik. V Mozirju imamo tudi dobro preurejeno električno razsvetljavo, s katero se prav posebno ponša po izloženih oknih naš napredni trgovec Kostanjšek. — Glede Kostanjškega bi bilo želeli in priporočati, da bi si napeljal električno luč ter svetlobo v zgornje nadstropje svojega telesa in potem bi ne bilo tolikanj nepotrebnih tožb pri politični ekspozituri in sodišču. Dne 29. nov. se je moral g. Kostanjšek zagovarjati pri okrajni sodni radi žalitve uradnih oseb. Končni izid te presneto opasne obravnave bo izreklo okrajno sodišče v Celju. Mozirski naprednjaki: Kostanjšek, Miklavc in tovariši najbrž slutijo, da bi znalo biti ležišče v brezplačni sobi pretrdo. Baš radi te slutnje so si naročili v »Jutru« in »Novi dobi« naprednega sedlarja in tapetnika, da bo v slučaju potrebe tapetiral samotno ležišče seve, le tedaj, če bi to dovolilo tudi sodišče. O naprednem Kostanjšku, ki je globoko zagazil med kazenske paragrafe, se veliko govori in bomo o njegovi tožbarski naprednosti še poročali.

Jugoslovanska Matica za Zalec in okolico priredi na Marijin praznik, dne 8. decembra po večernicah veliko narodno slavnost v dvorani g. Robleka z zelo obširnimi programom kakor gledališkimi predstavami, petjem, srečolovom itd. Gostujejo gledališki igralci iz Litije iz čiste narodne požrtvovalnosti, kar naj bi upoštevali nekateri tudi — narodnjaki, ki se pri dobrodelnih prireditvah radi odlikujejo s svojo odsotnostjo. Pričakuje se obilne udeležbe iz bližnje in daljne okolice. Savinčani, žrtvujte nekaj za zatirane brat! Za telesno dobrobit bodo skrbele narodne dame v raznih šotorih z različnimi jestvinami in pijačo.

Daleč od kulture. Slovenec, ki je pred in posebno še med vojno prehodil mnogo sveta in prestal veliko trpljenja in grozot, se oglasa sedaj iz sredine Srbije ter toži, da je ta svet daleč od gospodarske in še dalje od srčne kulture. Mnogo krivde na tem nosi gotovo tudi pravoslavna duhovščina, ki v ljudstvu ne vzgaja verskega čuta in ne daje verske tolažbe. Seljaki nimajo prav nič od popa, ker je pop pravi neuki seljak med seljaki, ali se pa tako dela, ker se mu menda ne ljubi ljudstvo vzgajati in izobraževati. So cerkve, ki se samo na Božič in Uskrs odpro, drugače so pa zaprte in skrajno zapuščene. Iz Valjeva je napravil pisec izlet na Gučevo — Črni vrh kraj Drine. Visok je ta hrib in na njegovem najvišjem vrhu je postavila Avstrija mrtvim žrtvam prvih bojev za ta hrib lep spomenik v obliki 12 m visoke piramide. Ta spomenik se daleč vidi čez Drino v Bosno in v ravno Mačvo. Po hribu rastejo velikanske stoletne bukve, svet je divji, poln divjih svinj in tudi volkov, človeka pa posebno pretrne in dirne, ko naleti med praproto na mrtvaške glave, kosti in na cele okostnjake, ki že leta in leta razpadajo na solncu in v snegu. Nihče se ne zveni, da bi kosti vojnih in drugih žrtev vsaj zagrebel. Italijani so še po hujših hribih pokopali ostanke svojih in tujih žrtev, Srbi se pa na to niti ne spomnijo. Pod tem gorovjem leži mesto Loznica, sedež sreza in sodnijske oblasti, pa tudi tam nikomur ni mar, da bi poslal na hrib nekaj ljudi opraviti delo, kakor to zahteva že kultura in človeško dostojanstvo. Sicer pa daje po Srbiji vsak dan in zlasti še vsaka noč precej nepokopanih mrtličev in mnogo kosti iz današnjih dni beli na solncu. Če te noč zaloti na Kosovem polju, ni ti glava niti piškavega oreha vredna. Noč ima v Srbiji svojo posebno moč. Končno piše mož po knjige, da ne otopi v tem, za njegovo duševno obzorje tako tužnem svetu.

Dvojna mentaliteta. Kar nas je tostran Donave in Save imamo nepristranost in enakost pred zakonom za temelj življenja v državi, na oni strani pa vladajo v tem oziru drugi pojmi in zagrebške »Koprive« kot humoristični list so iznesle naslednjo sliko obstoječe psihoze glede razumevanja in priznanja državno-uradne avtoritete od »preka« in od »tamo«. V Smederevu pride na okrajni urad seljak, ter prosi za potni list nujno, ker ima sorodnico v bolnici v zadnjih izdihljajih. Pisar ga posluša, potem pa mu reče, naj pride drugi dan z »molbo«, kolekom in potem bo rešitev že dobil na dom. Seljak ves obupan prosi, naj se mu to takoj reši, pa vse zastonj. Pisar »nema vremena« in povrh še propisi sem, propisi tja. Vse to sliši pisarjev višji sekretar — prečnin, povabi seljaka v svojo pisarno, vzame njegovo stvar na zapisnik, dobi podpis od načelnika in seljak ima naenkrat gotovo potnico v rokah. Ves je vesel, vpraša pa le sekretarja: Kaj to stane itd., sekretar odgovori, da je izvršil samo svojo dolžnost, da ga za to itak plača država. Seljak začudeno gleda, zdi se mu, da je uradno delo brez običajnega bakšiša ne more biti veljavno in pusti potnico ležati na mizi, ko se izgubi iz pisarne.

Izseljevanje Turkov. V zadnjem času je opazati izvahno izseljevanje macedonskih Turkov, ki se preseljujejo v Kemalovo republiko v Malo Azijo. Vzrok izseljevanje je prevelik teror pravoslavnikov, ki Turkom ponekod popolnoma onemogočujejo življenje. V mesecu novembru se je izselilo 410 družin in to večinoma iz krajev na Kosovem. Srbi mislijo s terorjem kmalu nacionalizirati južno Srbijo. To je plačilo Džemijetovcem za njihovo hlapčevanje radikalom.

Tatovi okradli župnika. V župnišče v Čepinu so te dni vdrla tatovi in okradli župniku Mijo Šandrka. Odnesli so mu gotovega denarja okrog 100.000 K ter mnogo blaga. Orožništvo je storilce, mlade fantaline, čez par dni izsledilo, našlo pa je pri njih samo še 20.000 K, drugo so že vse zapravili.

Razbojniki napadli vlak. Macedonski razbojniki so preteklo nedeljo zopet napravili dober plen. Ustavili so vlak, ki vozi iz Skoplja v Gostivar, na ta način, da so navahili na progo velik kup kamenja. Takoj na to je planilo kakih 20 do 30 oboroženih razbojnikov v vlak in v trenutku so oplenili vse potnike; jemali so samo nakit, kakor prstane, verižice in ure ter denar, blago

so pa pustili na miru. V petih minutah so oropali celi vlak ter izginili. Vlak je nato nadaljeval svojo pot. — Razbojniki so odnesli kak poldrug milijon dinarjev, zanjeli so pa baže tudi nekega višjega oficirja ter ga odvedli s seboj. V tem vlaku se je vozilo zelo mnogo trgovcev, ki so bili na nekem sejmu v Skoplju; to so razbojniki sigurno dobro vedeli, pa so napadli vlak.

Špijon in morilec v državni službi. V Črni gori se je za časa okupacije posebno proslavil Cvetko Zimič kot spreten avstrijski špijon. Poleg tega se je bavil tudi s hajdukovanjem in se mu je dokazalo, da je oropal veliko ljudi, umoril pa kakih 20 oseb. Po preobratu je izginil iz Črne gore, pojavil se je pa v Vojvodini pod imenom »Dušan Kapetanović«. Zaprošil je za državno službo in ker je prošnji bilo priloženo ponarejeno maturitetno spričevalo, je službo tudi dobil. Služboval je na mnogih krajih, nazadnje pa v Subotici kot uradnik v finačni kontroli. Tu se je tudi oženil in ima z ženo dva otroka. Nekega dne ga je pa prepoznal na ulici Črnogorec Satič, ki študira na subotički univerzi. »Kapetanović« je, videč da je razkrinkan, pobegnil in se skoro celi mesec skrival po Subotici. Policija je naposled jela paziti na njegovo ženo ter jo zasačila, ko je nesla možu hrano na kopališče, kjer se je skrival v grobnici. — Agenti policije so ga v njegovem brlogu aretirali, za svoje zločine bo pa odgovorjal pred sodiščem.

Strašna nesreča vsled električnega toka v Vel. Bečkerek. V petek se je dogodila v Vel. Bečkerek v Banatu velika nesreča, katero je povzročila lahkomišelnost dosedaj še neznanega človeka. Okrog 4. ure zjutraj je nekdo vrgel železno žico na električni vod, ki dobavlja tok uličnim obločnicam v napetosti 1200 voltov tako, da se je drugi konec žice dotikal voda, ki dobavlja tok od 200 voltov za razsvetljavo stanovanj. Ker sta na ta način postala oba voda spojena, se je razvil v obeh silno močen tok, ki je povzročil strašno nesrečo. V vseh stanovanjih so žarnice hipoma močno zažarele, da so se vsi prebivalci vsled tega neobičajnega pojava prebudili. — Ako je kdo hotel luč ugasniti, ga je električni tok vrgel nazaj. Ob enem so začele žareti žice od električne napeljave po stanovanjih, ki so bile preslabe za tako silno napetost in nastala je v mnogih hišah nevarnost požara. Nekateri so hoteli žareče žice na vsak način prekiniti, da ne bi nastal požar, pa so ta poskus drago plačali. Tri osebe je električni tok ubil. Na mnogih mestih je postal požar, da je imela požarna bramba, policija in vojaštvo vso noč polne roke dela. Usodno je bilo to, da so vse luči po mestu po par minut trajajočem žarenju ugasnile in v temi so se pojavili v splošni zmedbi razni lopovi, ki so oropali več premožnejših meščanov.

Oropal in posilil 67 letno staro. 67 letna starka Ana Cepi se je pripeljala zvečer na postajo Našice, odkoder je še imela do svoje vasi kakih 7 kilometrov. Ker se je ponoči bala iti domov, ji je ponudil neki mladenič na kolodvoru prenočišče pri svoji materi. Starka je ponudbo sprejela in mladenič jo je peljal ob progi do samotnega mesta, kjer jo je pretepel in oropal, potem jo je vrgel na tla in posilil. Živinskega nasilneža je orožništvo kmalu izsledilo v osebi Marka Šarniča, ki pa zločina noče priznati.

Gostilničar — razbojnik. V Slavoniji je poleg carugine bande prizadevala skrb oblastem še druga razbojniška družba, ki se je klatila okrog Našic. Člani te družbe so na cesti Našice—Podgora oropali celo krdelo sejmarjev in pri tej priliki ubili občinskega pisarja Pajo Imbrovčana. Orožniki so nazadnje vsled izdajstva nekega člana zaprli par glavnih razbojnikov, ki so v zaporu izdali še svojega vodjo gostilničarja Smiljaniča iz Čačincev. Ta gostilničar je daleč naokrog znan kot premožen in spoštovan mož, za katerega si ne bi nihče mislil, da je razbojnik. V njegovi krčmi, ki leži na samotni, so se zbirali razbojniki in kovali načrte za svoja podjetja. On jim je dajal nasvete, večjim podvzetjem pa je sam načeloval. V njegovi krčmi je tudi že marsikateri tujec skrivnostno izginil, toda Smiljanič se je znal vedno pokazati, kakor poštenjak, ki zasluži spoštovanje. — Banda, kateri je načeloval, je bila zelo številna ter je dosedaj polovljenih samo del roparjev. Ti so večinoma kmetje iz okoliških vasi, ki so se določene dneve v tednu zbrali pri Smiljaniču in od tod hodili na rop. Naropano blago je potem Smiljanič vozil v Osjek, kjer ga je prodal svojim zaupnikom in ti so ga neopaženo razpečali dalje. Smiljaniču je ta obrt toliko nesla, da je bil znan daleč na okrog kot najbogatejši mož v svojem okrogu.

Usmiljenim srcem. V Vučenici živi uboga vdova Ana Kolednik. Umrl je jež, ki je bil krojač in sedaj gladuje uboga reva z dvema otrokoma. Živi v največji bedi in prosi usmiljena srca, da bi se je spomnila z milodari. Milodari se naj blagovolijo poslati naravnost na Ano Kolednik — Vučenica 31.

Iz Maribora.

IZ SEJE MARIBORSKEGA OBČINSKEGA SVETA

dne 4. decembra 1923.

Zupan otvori sejo z običajno polurno zamudo in poroča o raznih prošnjah za prispevke k božičnicam. — Sklene se dati deškemu zavetišču 10.000 dinarjev, vsem drugim zavodom pa, ki so se že oglašili ali pa se še bodo, sme mestni svet nakloniti zneske do skupne svote 10.000 dinarjev.

Nato se prične obravnava o pritožbi društva hišnih posestnikov oz. stavbenika Jul. Glaserja. Ta gospod dela namreč v imenu omenjenega društva zoper sklepe obč. sveta razne pritožbe. Prav nič mu ni prav, on bi vse boljše okrenil, če bi bil župan. Zupan prebere odgovor, ki ga je dal na zadnjo tako pritožbo, kjer natanko točko

za točko zavrne s stvarnimi podatki in dokazi trditve g. Glaserja. Poročilo se vzame na znanje.

Bahun se boji »Straže«.

»Straža« je poročala povodom proračunske debate, da se je gospod Bahun izrazil, da Mariborčani plačujejo še premalo davkov, da bi se jim z lahkoto naložilo še več bremen. Ta ugotovitev »Straže« je Bahuna grozno spekla. Kar iz sebe je bil. V današnji seji je poklical celo župana na pomoč. Župan ga naj krije. Zahteva namreč, od župana, da v seji izjavi, da to »Stražino« poročilo ni resnično. To zahtevo utemeljuje Bahun. On trdi, da ni izrazil gornjih trditev, da je tako poročanje neresnično in hudobno, da je kaj takega nedopustno, ker »Straža« gre med ljudstvo in ljudstvo jo čita ter si zapomni take reči, ki jih čita v »Straži«. (Opomba: posebno za volitev!) Pri tej priložnosti se Bahun indirektno obregne ob obč. svetnika dr. Jerovškega, kakor da bi bil on dotične Bahunove trditve objavil. Pri tej priliki je Bahun seveda psoval, kar se je dalo, tako, da je bilo celo župano preveč, in je očitno grajal njegov surov nastop.

Župan potrdi resničnost »Stražinega« poročila.

Dr. Jerovšek med splošnim krikom Bahuna in socialistov najodločneje zavrne Bahuna, na katerega padejo vse psovke nazaj, ki jih je izustil. Proti Bahunu zakliče: »Vi morate dokazati, da sem jaz pisal poročilo, nikakor pa ni moja dolžnost dokazovati, da ga nisem pisal.« Govorili ste javno pred občinstvom, zato pa ste tudi odgovorni za svoje govorjenje občinstvu. Župan hoče nato oprati Bahuna in pravi, da je Bahun v proračunski seji izjavil, da Mariborčani plačujejo sorazmerno z drugimi še zelo malo davkov. Dr. Jerovšek nasproti Bahunu: »Vidite, izjava g. župana potrjuje, da je »Straža« pisala resnico, g. župan se je izjavil proti Vam! »Vam« še Mariborčani plačujejo premalo!« Med krikom in zvonjenjem g. župana se je ta incident, ki ga je izzval Bahun, končal za Bahuna s popolnim porazom, pokazal pa je, da se Bahun »Straže« bolj boji, kakor vrag križa in sicer za to, ker »Straža« ljudem odpira oči, da vidijo in spoznajo Bahunovo delovanje. To pa Bahunu seveda ni prav. Po tem incidentu sledijo poročila odsekov, ki pa so po večini brez pomena. Med drugim se še sklene, da bo mestno kopališče odslej odprto od devete ure naprej. Za nadzornika mestnega kopališča se izvoli obč. svetnik Roglič.

Čudno se spreminjajo mnenja večine v občinskem svetu. Poprej je bil pravni zastopnik občine obč. svetnik dr. Leskovar. Ko je SLS stopila v opozicijo, so socialisti in demokrati sklenili, da obč. svetnik ne sme biti ob enem pravni zastopnik občine, ampak naj dobijo ta za služek drugi advokati, ki seveda v obč. svetu nič ne delajo. To je veljalo do včeraj. V zadnji seji pa predlaga dr. Mulej, naj se ta sklep spremeni tako, da obč. svetnik ni izključen kot pravni zastopnik, da mestni svet torej poveri zastopstvo tudi kakemu obč. svetniku-advokatu. Ta predlog je bil sprejet. Seveda meri ta predlog na to, da dobi zastopstvo dr. Rosina. Načelno pa je predlog utemeljen in opravičen.

Nato sledi tajna seja do trideset na dvanajst.

Kake davke še ima Bahun za Maribor. Bahun je hud, ako mi pišemo resnico, da po njegovi trditvi Maribor plačuje še premalo davkov. Seve ta take nepremišljene trditve škodijo pri volitvah, ker si volilci take reči zapomnijo. Bahun bi seveda zdaj rad utajil to »Stražino« ugotovitev. Mi mu pa hočemo pomagati, da njegov spomin zopet oživi. V proračunski seji je Bahun pravil javno, tako da se je to slišalo celo do galerije, da Maribor prenese še več davkov, da bi se še dalo izprešati iz Mariborčanov lepe milijone. Pravil je, da bodo v Celju vpeljali nek novi davki, ki bo veliko nesel, ako ga vlada potrdi, in ki bi se dal potem naložiti tudi še v Mariboru. Torej Bahun že misli na nove davke. Seveda zdaj pred volitvami se jih ne sme naložiti, ker bi to škodovalo pri volitvah, ker ljudje berejo »Stražo« in si take reči zapomnijo. G. Bahun, rečite, ali ni to res, kar smo tukaj zapisali o vas. Eden iz galerije.

Redni občni zbor orlovskega odseka v Mariboru je v soboto, dne 8. t. m. ob 9. uri dopoldne v društvenih prostorih, Lekarniška ulica. Udeležiti se ga morajo vsi redni člani in starešine. Orlovski praznik praznujemo skupno z drugimi krščanskosocijalnimi organizacijami istega dne zjutraj ob 6. uri v cerkvi sv. Alojzija.

8. decembra, praznik Brezmadežne D. M. naj proslavimo po sklepu Prosvetnega kartela v Mariboru vse krščanskosocialne organizacije v Mariboru s tem, da se pridružijo zjutraj ob 6. uri skupni dijaški in orlovski pobožnosti v cerkvi sv. Alojzija.

Danes vsi na Miklavžev večer, ki ga priredi Orlovski odsek v Mariboru zvečer ob pol 8. uri v Gambrinovi dvorani, Gregorčičeva ulica.

O postanku sveta se glasi V. ljudsko predavanje Prosvetnega kartela v Mariboru, ki bo v petek, dne 7. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Lekarniški ulici 6. Predava profesor J. Prijatelj. Ker je snov izredno zanimiva, pride v obilnem številu. Vstop je vsakomur prost.

Zvonolivarna Nassimbeni, Zoratti in Graising v Mariboru začne prvič z vlivanjem zvonov okrog 15. t. m. Kot prvi bodo vlti zvoni za znano romarsko cerkev Sv. Gore nad St. Petrom.

Po celi Sloveniji in Hrvatski dobro znani kipar in podobar g. Ivan Sojč bo te dni izgotovil veliko skupino: sv. Jurij na konju. Skupina je naročena za Slavonijo, je umetniško delo in zasluži, da si ga ogleda v Sojčevi delavnici vsak, za umetnost količjak vneti Mariborčan.

Omladinska prireditve. Kakor je bilo v zadnji petkovi številki objavljeno, se je omladinska prireditev preložila na prihodnjo nedeljo, to je dne 9. decembra. Ker bo ta prireditev ena najlepših v tej zimski sezoni, se vsi prijatelji katoliške omladine in poštene zabave najljubneje va-

bijo. Nihče naj ne zamudi prelepe igre »Za križ in svobodo« ter nastopa vseh treh društvenih godb. Opozarja se tudi slavno občinstvo, da bo obširna dvorana Narodnega doma primerno zakurjena. Vstopnice se prodajajo vsak dan pri vratarju frančiškanskega samostana in na dan prireditve pri blagajni. Torej vsi v nedeljo ob pol petih v Narodni dom! — Odbor.

Pozor. V soboto, dne 8. decembra (na praznik) se vrši v Kamnici v gostilni g. Šerag družinska Miklavževa veselica. Godba in druge zabave. Prijatelji dobre kapljice in okusnih jedil pridejo vsi na svoj račun. Torej na praznik vse v Kamnico, staro in mlado!

Zadruga brivcev, frizerjev itd. javlja sl. občinstvu, da so brivnice v soboto, dne 8. decembra (na praznik) izjemoma do 4. ure popoldne odprte, v nedeljo, kakor navadno zaprte.

Prišel pod vlak. Sinoči krog pol 6. ure zvečer je prišel na železniškem mostu pod vlak nek vojak. Odrezalo mu je obe nogi in desno roko. Vojak se je baje vračal od straže v bolnici in mesto po cesti jo je mahnil kar čez železniški most, kjer ga je zadela nesreča. Železniški most je za splošni promet prepovedan in tamkaj stoječa vojaška straža nadleguje celo uniformirane železničarje, ki gredo v ali iz službe, za nakaznico. Torej tudi vojak izven službe ni imel ničesar iskati na mostu. Železnico v tem slučaju ne zadene nobena krivda.

Hišni red in najemniki. Društvo hišnih posestnikov objavlja: Predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani je z odlokom z dne 6. oktobra 1923 št. 7232 na našo tozadevno prošnjo sporočilo, da prizna upravičenost pritožbe Društva hišnih posestnikov, da hišni gospodarji pri sedanjih razmerah in prilikah nikakor niso v stanu, s svojimi sredstvi vzdrževati v hišah red in moč. V kolikor se da pri tem odpomoči z državnimi organi, se bo sedaj izvršilo. Nadalje je predsedstvo urenilo, da najemnik, ki pri stanovanjskem oblastvu zaprosi za stanovanje v gotovi hiši, se s tem že sam podvrže hišnemu redu, ki se s tem izjavi, da je voljan pripoznati tudi v tej hiši veljavni hišni red. Tudi stanovanjsko oblastvo dodeli najemniku stanovanje z vsemi pogoji ki so s tem stanovanjem zvezani, torej tudi s hišnim redom, v kolikor seveda hišni red ne nasprotuje stanovanjskemu zakonu. Stanovanjska oblastva prve stopnje dobijo navodila, da pri dodelitvi stanovanj stranke izrečno tudi opozore, da se z dodelitvijo stanovanja tudi podvržejo hišnemu redu. Dosegli smo, da državna oblast v pokrajini priznava nujno potrebo, za sedanje nenormalne razmere uveljaviti hišni red, radi česar se hišni posestniki opozarjajo, da se nasproti najemnikom sklicujejo na predstoječi odlok in zahtevajo ravnanje po hišnem redu. Za nove najemnike naj izdajajo stanovanjskemu oblastvu samo takrat pritrilno izjavo najemniku, če se ta izrečno zaveže, da se bo ravnal po hišnem redu. Ako bi pa stanovanje proseča stranaka hišnega reda ne hotela priznati, naj se hišni posestnik proti dodelitvi pritoži na stanovanjsko sodišče. Ako bi najemniki trgali raz sten hišni red, naj se vsi taki slučaji naznanijo društvu, Gregorčičeva ulica 8.

Našim čitateljem iz koroške strani se toplo priporoča novo domače podjetje, trgovina z mešanim blagom ljutomerskega rojaka g. Matka Seršen-a v Mariboru, Koroška cesta 39, ki vsled svojih nizkih cen in dobre postrežbe pridobiva vsaki dan večji krog zadovoljnih odjemalcev.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy. Prevedel Paulus.

74

Njegovi rdečkasti lasje so bili že močno pomešani z belimi, za ušesi so mu viseli zaviti, šestim podobni kodri, značilna »moda« poljskih Židov, njegova brada je bila zanemarjena, lica so bila umazana in zaraščena. Sključeno je hodil in ponižno, kakor običajno ljudje njegovega plemena, ki se še niso prerili do neodvisnosti in bogastva. Z drsajočimi koraki je stopal za Desgasom, — živa slika židovskega trgovca in barantača, kakršne pozna vsa srednja Evropa še dandanes.

Zaničljivo mu je Chauvelin namignil, naj mu ne pride preblizu. Kakor vsi Francozi, je imel tudi on nepremagljive predsodke zoper osovraženo, prezirano »izvoljeno ljudstvo«.

Žid se je ustavil sredi sobe, prav pod zakajeno svetiljko, in Margareta ga je dobro videla iz svojega skrivališča.

«To je tisti človek?» je vprašal Chauvelin.

«Ne, državljani! Rubena nismo našli. Najbrž se je že odpeljal s tujcem. Pa tale človek se zdi da nekaj ve in da bi bil pripravljen prodati svojo skrivnost za primerno odškodnino.»

«Ah —!» Z neprijetnim gnusom se je Chauvelin obrnil v stran od osovražene izvirka človeštva.

Ponižno in potrpežljivo je stal Žid pred njim, se nasmajal na debelo grčavo palico in čakal, da bi ga visoki gospod počastil z vprašanjem. Široki klobuk mu je skoraj popolnoma zakrival umazano lice.

«Državljan tule», je začel Chauvelin rezko in kratko, «mi pravi, da poznaš mojega prijatelja, nekega dolgega Angleža, ki ga že dolgo pričakujem. — Vraga, ne pridi mi preblizu!» se je zadržal, ko je Žid hlastno stopil korak bliže.

Da, ekselencia,« je odgovoril s tistim posebnim šepetajočim glasom, ki je lasten orientalcem, «da, jaz in Ruben Goldstein sva srečala tistega visokega Angleža, pred par urami je bilo, zunaj na cesti smo se srečali, nedaleč odtod.»

«Si govoril z njim?»

«On je govoril z nama, ekselencia! Povpraševal je, kje bi dobil voz in konja. Še nocoj, tako je pravil, «se mora peljati nekam tja po St. Martinovi cesti.»

«Kaj si mu odgovoril?»

«Nič mu nisem odgovoril,« je dejal Žid užaljen. «Jaz nič! Ampak Ruben Goldstein, ta prokleti izdajalec, ta sin Belialov, on —»

Nehaj s tem!« ga je prekinil Chauvelin robato. «Povej, kaj veš o Angležu!»

«On, tisti Ruben Goldstein, pravim, mi je vzel besedo iz ust, ekselencia! Ko sem hotel ponuditi plemenitemu Angležu svoj krasni voz, da bi se bil peljal v njem, kamor bi želel, je Ruben že govoril in mu ponudil svoje napol crknjeno kljuse in svoj polomljeni voz.»

«In kaj je storil Anglež?»

Poslušal je Rubenove lažnjive besede, ekselencia, djal koj na mestu roko v žep in potegnil iz njega pest zlatov ter jih pokazal temu Belcebubovemu potomcu in mi rekel, da vse to bo njegovo, če bo voz pripravljen za nocoj ob enajstih.»

«In seveda, voz in konj sta bila pripravljena?»

«No — hm —! Kaj se pravi, pripravljena sta bila, ekselencia? Rubenova mrha je šepala, izpočetka se vobče ni hotela geniti z mesta. Šele ko je dobila zadosti bre in udarcev, se je končno premaknila,« je pravil Žid, krilil z rokami in se zlobno režal.

«In odšla sta?»

«Da, odšla kakih pet minut bo temu. Sam Bog naših očetov je udaril tistega tujca s slepoto! Pa še Anglež je bil! On vsaj bi moral vedeti, da taka mrcina konjska ni za rabo!»

«Pa če ni dobil druge!»

(Dalje prihodnjič).

Priden in močen trgovski vajenec se sprejme takoj pri A. Požar, Maribor, Gosposka ulica 4. 718 2—1

Več gostiln in trgovin, velikih in malih posestev, vinogradov in gozdov s epo nizki ceni proda. Več se izve pri J. Grošl, Orehovaves št. 51, pošta Slivnica pri Mariboru. 724

Iščem kompanjona s potrebnim kapitalom za preurejenje svoje Prve Bokeške Tvornice Likera, desertnih finih vin, med katerimi tudi Vermout Torino in moja posebnost liker »Budva« proti vsem črevesnim boleznim in liker »Fabris«, protimalaričen liker, ki se z uspehom uporablja v malaričnih krajih. Tovarna je ustanovljena leta 1893, odlikovana z zlato kolajno v Beču 1894, v Parizu 1895, v Londonu 1906 in je dobila v Beču leta 1906 priznansko diplomu. Ako želi drug, se lahko tudi na drugo večje mesto preselim. Interesenti naj se obrnejo na Vjekoslava Fabris, Budva v Dalmaciji. 721 3—1

Najcenejše in najuspešnejše
oglašujete
samo potom
Oglasnega zavoda
Voršič,
Maribor, Slomškov trg 16.
Pojasnila brezplačno!

Nosite čevlje
z **Berson** gumi potplati.

Prepričajte se sami, kako ugodni so za nositi. Vzemite pa pred vsem v obzir, da je Berson-gumi potplat cenejši kot usnjeni ter pomenja nositev istih za Vas velik prihranek. Zahtevajte pa od Vašega čevljarja strokovno pritrdivanje gumi potplatov z uporabo priloženega Berson-cementa.

Najlepše božično darilo so : štampilije :

iz kaučuka, v vsakovrstni izpeljavi, ki jih izdeluje v najkrajšem času, v potrebi v 24 urah

F. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova cesta 45,
(nasproti glavnemu kolodvoru).

Istotam se dobijo blazinice in mazila v vseh barvah, v vseh velikostih, posebno primerne za trgovce, društva, in pisarne. — Nadalje numeratorje, šablone, pečati ter vsakovrstne napisne tablice na pločevini in emajlu. — Zahtevajte cenike zastoj.

:: Velika prodaja ostankov ::

po znižanih cenah za obleke za gospode in dame, platno, barhent itd., praktično za božično darilo. 719 3—1

DOLCEK IN MARINI, MARIBOR, Gosposka ulica 27,

! Priznano !

je, da se najcenejše kupi vendar le samo v manufakturni trgovini M. FELDIN, Maribor, Grajski trg 1, Velika zaloga vseh vrst ševijota, sukna in lodna, od 70 Din., flanele, parhenta, druka i. t. d. Svileni robci od 60 Din., vseh vrst odej, volnenih jopic, srajc, hlače, zimsko perilo, kravati in nogavice.

Obiščite to trgovino!

Somišljeniki inserirajte!

Dobra razsvetljava podpira oko in roko.

OSRAM NITRA

OSRAM to znamko mora nositi žarnica

KUPUJE

se vedno le najboljše in najcenejše za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHÉ, Maribor, Gosposka ul. 10

Perje za postelje!